

VTISI Z REGIJSKIH SREČANJ ODRASLIH FOLKLORNIH SKUPIN

BRANE ŠMID

V letu 2011 sva regijska srečanja odraslih folklornih skupin prvič spremljala dva strokovna spremljevalca, in sicer sem bil v tej vlogi skupaj z Nevo Trampuš. Odločitev o dveh strokovnih spremljevalcih na regijski ravni je sledila lanskoletni dobri izkušnji s srečanj otroških folklornih skupin, menim pa, da je tudi pri strokovnem spremljanju odraslih folklornih skupin možnost dveh strokovnih spremljevalcev pokazala pozitivne plati vrednotenja programov in njihovega izbora za srečanja na državni ravni.

Folklorna skupina Vrnsko na regijskem srečanju odraslih folklornih skupin. (Foto: Janez Eržen, Blagovna, 13. 5. 2011.)

Folklorna skupina Kulturno-umetniškega društva Lipa iz Rečice na regijskem srečanju odraslih folklornih skupin. (Foto: Janez Eržen, Blagovna, 13. 5. 2011.)

Folklorna skupina Kulturnega društva Galicija na regijskem srečanju odraslih folklornih skupin.

(Foto: Janez Eržen, Blagovna, 13. 5. 2011.)

Folklorne skupine so strokovnega spremljanja prvič deležne na območni ravni. Odgovorno in temeljito delo strokovnih spremljevalcev na območnih srečanjih pomaga skupinam odpraviti morebitne pomanjkljivosti in mnogokrat pripomore k uspešnejši predstavitvi na regijski ravni. Po območnih srečanjih potekajo poglobljeni razgovori o programih posameznih skupin, skupine pa dobijo tudi strokovne ocene v pisni obliki. Skupine, ki se potem predstavijo na regijski ravni, so praviloma dobre, razen če že v območjih regije strokovni spremljevalec le stežka najde take, ki bi zadoščale postavljenim merilom regijske ravni.

Tako sva z Nevo na regijskih srečanjih izbirala skupine za oba dela državnega srečanja, ki pod imenom *Le plesat me pelji* potekata prvi v Beltincih in drugi v Mariboru. Usmeritev, da se državno srečanje pripravlja v dveh delih, je odlična, saj so programi posameznih skupin tako različni, da so eni bolj primerni predstavitvi na zaprtih odrih – torej v dvoranah s kakovostno osvetlitvijo, ustrežno akustiko oziroma ozvočenjem in drugo tehnično opremo –, drugi pa dopuščajo tudi možnost kakovostne predstavitve na prostem – torej na odprtem odru.

Najina glavna naloga je bila, da na podlagi odrskih postavitev, predstavljenih na regijskih srečanjih, pripraviva program, ki bo pokazal kakovost folklornih skupin ali njihova nova iskanja, sočasno pa naj bi bile predstavitve raznovrstne in zanimive občinstvu. Ugotovila sva, da tudi na regijski ravni skupine niso enakovredne in se razlikujejo tako po prikazanem programu kot po tehnični izvedbi plesa, petja, igranja in drugega. Dobila sva občutek, da so priprave na območna srečanja temeljitejše, z več vajami, ko pa so skupine izbrane za regijsko srečanje, vnema popusti in kakovost izvedbe pade. Želiva si, da kakovost po izboru na državno srečanje ne bi dodatno upadla, in da bi se skupine nanj kar najbolje pripravile ter izbrano odrsko postavitev pokazale, kot najboljše zmorejo.

Na manjšo raznovrstnost programov, kot bi si jo želeli, vpliva kostumiranost slovenskih folklornih skupin, ki najpogosteje poustvarjajo oblačenje kmečkega prebivalstva s konca 19. in začetka 20. stoletja. Kostumska podoba, narejena na podlagi terenskih raziskav načinov oblačenja v določenih krajih, pa dokazuje, da je bila takratna oblačilna podoba že tako poenotena, da je z manjšimi razlikami enaka po vsej Evropi. Ker kostumska podoba skupin na državnem srečanju daje svojevrsten vpogled v našo kulturno dediščino, pri izborih iščemo take oblike kostumiranja, s katerimi je mogoče čim lepše predstaviti različnost oblačilne dediščine.

Folklorna skupina Rej iz Šmartnega pri Slovenj Gradcu na regijskem srečanju odraslih folklornih skupin.
(Foto: Janez Eržen, Blagovna, 13. 5. 2011.)

Folklorna skupina Zagradec na regijskem srečanju odraslih folklornih skupin. (Foto: Janez Eržen, Logatec, 29. 5. 2011.)

Glede na to, da je bil s skupinami opravljen razgovor in podana pisna ocena že na območni ravni, se na pogovorih – razen izjema – nisva spuščala v podrobno analizo prikazanega programa, ampak sva le podala kratko strokovno mnenje in opozorila na pomanjkljivosti, ki bi se jih dalo hitro odpraviti ter s tem popraviti

Folklorna skupina Šaleškega folklornega društva Koleda iz Velenja, ki letos, zaradi odločitve, da strokovni spremljevalec za državno srečanje ne sme izbrati skupine, katere vodja je oziroma je ustvaril njen program, nanj ni mogla biti izbrana. (Foto: Janez Eržen, regijsko srečanje odraslih folklornih skupin, Blagovna, 13. 5. 2011.)

Folklorna skupina Veselje Mestnega društva gluhih iz Ljubljane se je povsem enakovredno drugim sliščim predstavila na regijskem srečanju odraslih folklornih skupin.
(Foto: Janez Eržen, Logatec, 29. 5. 2011.)

Folklorna skupina Kulturnega društva Karavanke iz Tržiča na regijskem srečanju odraslih folklornih skupin.
(Foto: Janez Eržen, Bohinjska Bistrica, 15. 5. 2011.)

Folklorna skupina Prosvetnega društva Anice Černejeve iz Makol na regijskem srečanju odraslih folklornih skupin. (Foto: Janez Eržen, Cirkovce, 5. 6. 2011.)

program. Bolj sva bila pozorna na stvari, ki bi jih skupine do regijskega srečanja morale po mnenju območnega strokovnega spremljevalca popraviti. Praviloma so skupine ta mnenja upoštevale in programe popravile. Spremembam v postavitvi bi morale slediti tudi napoved in naslov, kar pa se včasih ni zgodilo, zato se napovedano in videno ni vedno skladalo.

Kljub temu da skupine na regijskih srečanjih niso povsem enakovredne, se kaže čedalje manjši razkorak med že uveljavljenimi skupinami in skupinami, ki so šele začele delovati. Prijetno sem bil presenečen pri ogledu srečanj v vzhodni Sloveniji in opazil upad kakovosti na Gorenjskem. Razumljivo je, da vsako leto ni mogoče narediti najboljšega programa, zato kakovost srečanj niha, in prav lahko se zgodi, da bo tisto, ki je bilo letos najslabše, prihodnje leto najboljšje. Pri tem pomagata le trud in vestno delo folklornikov.

Srečanja in njihovi organizatorji

Ogledala sva si sedem regijskih srečanj. Opazila sva, da se na nekaterih območnih izpostavah JSKD zelo trudijo, da nastopajočim pripravijo dobre okoliščine za nastop, drugje pa manj.

Izbor sva začela na Blagovni pri Šentjurju, kjer se je srečanje odvijalo v telovadnici osnovne šole. Nastopajoči so imeli dober oder in garderobe, poskrbljeno pa je bilo tudi za zakusko in druženje na koncu prireditve.

Primorske skupine smo si ogledali na Črnem Vrhu nad Idrijo. Kljub prizadevnosti organizatorja, da pripravi srečanje v kraju, kjer ni veliko podobnih prireditev in s tem prebivalstvo spodbudi k tovrstnemu ustvarjanju, so bile razmere za nastopanje dokaj slabe. Nastopajoči so nastopali na parterju, akustika dvorane je bila slaba, prostora za izvedbo pripravljenih programov pa ni bilo dovolj.

Folklorna skupina Kulturnega društva Obrež na regijskem srečanju odraslih folklornih skupin. (Foto: Janez Eržen, Cirkovce, 5. 6. 2011.)

Folklorna skupina Bolnišnica s Ptuja z zanimivo predstavitvijo ptujskega čitalniškega večera na regijskem srečanju odraslih folklornih skupin. (Foto: Janez Eržen, Cirkovce, 5. 6. 2011.)

Sledilo je gorenjsko srečanje v Bohinjski Bistrici, kjer je v istem dnevu potekalo tako za otroške kot za odrasle folklorne skupine. Odrasle skupine so nastopale v nedeljo ob 20. uri. V lepi dvorani, vendar na neakustičnem odru brez ozvočenja niso mogle prikazati programa tako, kot bi si na regijskem srečanju zaslužile. Vsi, ki so nastopali in bili izbrani za regijsko srečanje, so namesto družabnega zaključka s toplo večerjo, kar je v navadi povsod drugje, dobili le vrečko, v katerih sta bila štručka in sok. S tem je bilo regijsko srečanje zaključeno.

Dolenjske skupine, vključno s tistimi iz Bele krajine, so se predstavile v Brežicah, kjer so imele za kakovosten nastop na voljo lepo dvorano z velikim odrom, dobro osvetlitvijo in ozvočenjem.

Podobno je bilo tudi v Staršah pri Mariboru, kjer so se predstavile skupine iz Prekmurja in dela vzhodne Štajerske. V športni dvorani osnovne šole so postavili montažni oder, osvetlitev in ustrezno ozvočenje.

Skupine iz osrednje Slovenije so svoj program predstavljale v Narodnem domu Logatec, kjer so bile razmere za nastopanje zadovoljive.

Zadnji so nastopili izbrani folklorniki koordinacije Ptuj, in sicer v športni dvorani Osnovne šole Cirkovce. V dvorani je bil postavljen oder, ki je bil primerno ozvočen, osvetlitev pa ni bila potrebna, ker je bil nastop v popoldanskem času.

Glede na to, da so za regijska srečanja izbrane najboljše skupine na določenih območjih, menim, da si zaslužijo dovolj velik oder in primerno ozvočenje ter razsvetlavo za nastop in prikaz svojega programa ter topel obrok in možnost druženja. Če dobijo vse izpostave JSKD enako vsoto državnega denarja, namenjenega za tovrstne prireditve, bi pričakovali pri vseh podobne razmere, a žal ni tako.

Izbrani programi za 1. del državnega srečanja (*Le plesat me pelji 2011*, Beltinci, 31. 7. 2011)

Folklorna skupina Gartrož, Nova Gorica
SPOMINI KOVAČA (plesi Goriškega)
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve: Marija Kapušin

Folklorna skupina Skala, Kuber
GUOŠTOVCA V DEKANIH (plesi slovenske Istre)
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve: Mojca Lepej

Folklorna skupina Rej, Kulturno društvo Šmartno pri Slovenj Gradcu*
ŠTRAFNGE (plesi zahodne Štajerske)
Vodja skupine in avtorja odrske postavitve: Franja in Matjaž Marzel

Folklorna skupina Kulturno-umetniškega društva Oton Župančič, Artiče
DOLENJSKI PLESI
Vodja skupine: Zdravko Dušič
Avtorji odrske postavitve: Zdenka, Aleš in Zdravko Dušič

Folklorna skupina Kulturno-umetniškega društva Franc Ilec, Loka - Rošnja
ŽEGNANJE NA ŠTAJERSKEM
Vodja skupine in avtor odrske postavitve: Vasja Samec

Folklorna skupina Leščeček, Kulturno društvo Slavko Osterc, Verzej
BIKA NA TUREN (plesi vzhodne Štajerske)
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve: Alenka Belec

Folklorna skupina Kulturnega društva Jakob Sket, Mestinje
VODA IZPOD BOČA
Vodja skupine: Marinka Strašek
Avtorica odrske postavitve: Nežka Lubej

* Skupina se srečanja žal ni mogla udeležiti.

Izbrani programi za 2. del državnega srečanja (*Le plesat me pelji 2011*, Maribor, 8. 10. 2011)

Folklorna skupina Kulturno-umetniškega društva Lipa, Rečica
METLO KLEPAT (plesi Kozjanskega)
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve: Erika Krašek

Folklorna skupina Kres, Novo mesto
FANTIČ, POVEJ, POVEJ (plesi Dolenjske)
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve: Branka Moškon

Folklorna skupina Kulturno-umetniškega društva Oton Župančič, Vinica
VSE TIČICE (plesi Bele krajine)
Vodja skupine: Vlado Starešinič
Avtorji odrske postavitve: člani skupine

Folklorna skupina Rožmarin, Dolena
JUREK IN RABOLJ (plesi Haloz)
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve: Maja Glaser

Folklorna skupina Stična
SPLET PREKMURSKIH PLESOV
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve: Irena Zadel

Folklorna skupina Kulturno-umetniškega društva Židan parazol, Ljubljana
NA ŠTEFANOVO (plesi Koroške)
Vodja skupine: Tjaša Ferenc
Avtor odrske postavitve: Tomaž Simetinger

Akademsko folklorna skupina Študent, Maribor
PLESI IZ RAZKRIŽJA IN OKOLICE
Vodja skupina: Saša Krajnc
Avtor odrske postavitve: Mirko Ramovš